

BIURO STUDIÓW I PROJEKTÓW
ROZWOJU ROLNICTWA „BIPROZET”
DYREKCJA: 00-519 WARSZAWA, UL. WSPÓLNA 30

PRACOWNIA: Rolna we Wrocławiu
50-104 Wrocław, ul. Jachancka 4

OPRACOWANIE

Ewidencja alei zabytkowych
woj. wałbrzyskiego

Gmina: Radków

MIEJSCOWOŚĆ

Radno Dolna

WOJEWÓDZTWO

wałbrzyskie

ZLECENIODAWCA

UW Wyds. Kultury i Sztuki
Wojew. Konserw. Zabytków w Wałbrzychu

NR EGZ.

NR UMOWY

10/R-8/86

BRANŻA

6879

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 6789

BIBLIOTEKA
Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Park.-Ogrod.
ul. Szwoleżerów Nr 9. tel. 24-67-78
Nr inw. 6789 dep.

ANALIZA I OCENA WARTOŚCI ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

Park, ogród aleja, zielen towarzysząca

Rodzaj parku/ogrodu: klasztorny, zamkowy, pałacowy, dworski, miejski

Czas powstania: poł. XIX w.

Forma stylowa: lipowa

Wielkość: ok. 300 m.

Nazwa: RATNO DOLNE

Adres: gm. Radków

Województwo: Wielkopolski

Użytkownicy ulga miasta i Gminy

K R Y T E R I A

0

zły

1

mierny

2

db

3

b. db

4

A I.
Wartości
zabytkowe

Stopień przetrwania elementów dawnego układu przestrzennego

1. Osie i ciągi kompozycji (relacja z architekturą)

2. Układ dróg

3. Stopień przetrwania starodrzewia

4. Układ wodny i pierw. ukształt. terenu

5. Zachowanie dawnych elementów architektury i małej architektury

II.

Wartość układu przestrzennego

1. Jednorodność stylu całego układu lub wysoka czytelność nawarstwień stylowych

2. Wartość historyczna układu (dawność)

3. Wartość obiektów architektury

4. Reprezentatywność lub unikalność w skali regionu lub kraju

5. Wartości krajobrazowe i estetyczne

III.

Wartości tradycji historycznej
(w sensie potencjonalnych walorów turystycznych)

1. Związek obiektu z postaciami lub wydarzeniami historycznymi

Wartości zabytkowe ogółem

B I.
Wartości
przyrodnicze i
ekologiczne

Wartości przyrodnicze i ekologiczne

1. Rzadkie gatunki drzew i krzewów

2. Drzewa o charakterze pomników przyrody

3. Intensywność zadrzewienia

4. Stan zdrowotny drzewostanu

5. Znaczenie ekologiczne

Wartości przyrodnicze ogółem

Ogólna ocena obiektu

Analizę sporządził:

Data:

Uwaga dotycząca koniecznej doraźnej interwencji w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu oraz działań konserwatorskich wzniesieniu do zadrzewienia i obiektów architektonicznych — podać na odwrocie karty!

BIURO STUDIÓW I PROJEKTÓW ROZWOJU ROLNICTWA „BIPROZET”

DYREKCJA 00-519 WARSZAWA,

UL. WSPÓLNA 30

PRACOWNIA: Rolna we Wrocławiu

50-104 Wrocław, ul. Łociarska 4

OPRACOWANIE:

Ewidencja alei zabytkowych woj. wałbrzyskiego

Gmina: Radków

MIJESKOWOŚĆ: Ratno Dolne

WOJEWÓDZTWO: wałbrzyskie

ZLECENIODAWCA:

Urząd Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Wałbrzychu

NUMER UMOWY: 10/R-8/86

CECHA PROJEKTU:

Biuro Studiów i Projektów i Rozwoju Rolnictwa
„Biprozet” w Warszawie
Pracownia Rolna we Wrocławiu
50-104 Wrocław, ul. Łociarska Nr 4
tel. 38-969

FUNKCJA	IMIĘ I NAZWISKO	DATA	PODPIS
St.projektant	mgr inż. Henryk Ciesielski	VI/87 r.	
Projektant	Stanisław Prączyński	"	
Proj.-geod.	Włodzimierz Spławieński	"	
St.asyst.	Jadwiga Tylicka	"	
Kier.Prac.	inż. Stanisław Kiełczowski	"	

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 6789

BIBLIOTEKA
Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac Ogrod.

ul. Szwoleżerów Nr 9, tel. 29-67-78

METRYCZKA PARKU — OGRODU

1	Adres: miejscowość (dzielnica, ulica, nr posesji) <div style="text-align: center; font-weight: bold;">Ratno Dolne</div>	gmina <div style="text-align: center; font-weight: bold;">Radków</div>	województwo <div style="text-align: center; font-weight: bold;">wrocławskie</div>
2	Nazwa parku: aktualna:	dawna:	
3	Rodzaj parku i stan jego zachowania: <div style="text-align: center; font-weight: bold;">Aleja lipowa</div>		
4	Czas powstania i najważniejsze fazy przekształceń: <div style="text-align: center; font-weight: bold;">Połowa XIX wieku</div>		Autor:
5	Powierzchnia parku: Ogółem ha <div style="text-align: center; font-weight: bold;">Długość alei: 300 m</div>	w tym wód w ha	Istniejące budynki: 1. O wartościach zabytkowych
6	Nr i data rejestru parku — ogrodu	6a. Opinia Komisji Konserwatorskiej	2. Inne:
7	Użytkownicy obiektu: <div style="text-align: center; font-weight: bold;">Urząd Miasta i Gminy Radków, Nr dz. 41.</div>		
8	Istniejące dokumentacje (data i autor):	1. Pomiar sytuacyjno-wysokościowy: <div style="text-align: center; font-weight: bold;">szkie sytuacyjny w skali 1:500.</div>	2. Inwentaryzacja zieleni:
	3. Studium historyczne:	4. Założenia techniczno-ekonomiczne:	5. Dokumentacje branżowe, techniczne i ekspertyzy:
9	Przeprowadzone remonty:	Budynków	Parku
		Metrykę sporządził: <div style="text-align: center; font-weight: bold;">H. Ciopielaki.</div> Data: <div style="text-align: center; font-weight: bold;">VI. 1987 r.</div>	

I. SKRÓCONA ANALIZA HISTORYCZNA.

Aleja lipowa prowadząca na folwark znajduje się na skraju dużego parku krajobrazowego powstałego wokół dużego stawu w połowie XIX wieku.

Najstarszym elementem ogrodowym w tym założeniu są XVII-wieczne ogrody tarasowe przylegające do renesansowego dworu. Aleja lipowa obrastająca drogę gospodarczą założona została prawdopodobnie w okresie powstawania parku krajobrazowego, tj. w połowie XIX wieku.

Uzupełnienia lip w alei wprowadzane były również na przełomie XIX i XX wieku.

II. CHARAKTERYSTYKA STANU ISTNIEJĄCEGO.

1. Układ przestrzenny.

Aleja lipowa w Ratnie Dolnym rośnie wzdłuż drogi dojazdowej łączącej folwark z szosą. Od południowego zachodu do alei przylega park krajobrazowy ogrodzony od drogi siatką metalową, od północnego wschodu aleja graniczy z łąkami ogrodzonymi od alei płotem drewnianym.

Aleję zlokalizowano na podstawie ewidencji założeń ogrodowo-parkowych woj. wałbrzyskiego opracowanej przez Pracownię Rolną "Biprozet" we Wrocławiu w II kwartale 1981 roku. Wymieniona dokumentacja nie zawiera szczegółowej charakterystyki poszczególnych drzew występujących w alei. Aleja posiada długość około 300 m oraz szerokość 7 m. Podstawowa więźba sadzenia lip w alei wynosi 7,5 m. Wjazd do alei od strony folwarku zaakcentowany jest bramą wjazdową oraz zabytkową kapliczką.

2.0. Charakterystyka przyrodniczo-dendrologiczna alei.

2.1. Skrócony opis warunków przyrodniczych.

Ratno Dolne położone jest u podnóża Gór Stożowych, którego najwyższym wzniesieniem jest Szczeliniec o wysokości 219 m n.p.m., zbudowany z kredowego piaskowca ciosowego. Na terenie, na którym rośnie aleja występują gleby wytworzone ze skał masywnych okrucowych, są to gleby brunatne silnie lub średnio szkieletowe. Ratno Dolne znajduje się na wysokości około 370 m n.p.m.

Ilość opadów wynosi około 620 mm, okres wegetacyjny trwa około 200 dni, średnia temperatura roczna wynosi 7,4°C. Klimat tego regionu ma charakter klimatu górskiego. Dominują wiatry z kierunków południowo-zachodnich.

2.2. Szczegółowa charakterystyka dendrologiczna ewidencjonowanych drzew.

Dominującym gatunkiem w alei jest lipa drobnolistna, sporadycznie występuje lipa szerokolistna, klon pospolity i klon jawor. Od strony łąk wzdłuż ogrodzenia rosną młode samosiewy jesionu, klonu, osiki oraz dębu szypułkowego. Średnice pni lip wynoszą od 40-110 cm przy rozpiętościach koron od 6-14 m i wysokościach dochodzących do 30 m. Strzały drzew są gonne, charakteryzują się również dobrym oczyszczeniem z gałęzi i sekatych pozostałości. Korony mają pokrój naturalny, brak jest wyraźnych śladów ich formowania. Wiek lip rosnących w alei można określić szacunkowo na około 100-130 lat.

Na szkicu sytuacyjnym w skali 1:500 przedstawiono poszczególne drzewa w sytuacji terenowej podając ich charakterystykę wymiarową tzn. średnicę pnia, rozpiętość korony oraz wysokość drzew. Podstawowa więźba sadzenia drzew wynosi 7,5 m, długość alei - 300 m.

Wśród lip wyróżnia się pomnikowy egzemplarz lipy drobnolistnej o obwodzie pnia 355 cm, rozpiętości korony 16 m oraz wysokości 30 m.

2.3. Stan zdrowotny i sanitarny drzew.

Charakterystykę stanu zdrowotnego drzew w alei przeprowadzono w oparciu o 3-stopniową skalę oceny stanu zdrowotnego drzew. W złym stanie zdrowotnym znalazła się 1 lipa drobnolistna o głębokiej nekrozie pnia i usychającej koronie oraz na pół uschnięty klon jawor.

Drzewa o średnim stanie zdrowotnym noszą ślady próchnicy powierzchniowej a nawet głębokiej, w koronach występują uschnięte gałęzie oraz konary.

Stan zdrowotny pozostającego drzewostanu w 53 % jest dobry. Poniżej podaje się wykaz drzew w nomenklaturze łacińsko-polskiej wraz z określeniem ich stanu zdrowotnego.

Lp	Gatunek	Stan zdrowotny			Razem w szt.
		dobry w szt	średni w szt	zły w szt	
1	2	3	4	5	6
1.	Acer platanoides - klon pospolity	1	1	-	2
2.	Acer pseudoplatanus - klon jawor	-	-	1	1
3.	Tilia cordata - lipa drobnolistna	26	21	1	48
4.	Tilia platyphyllos - lipa szerokolistna	3	2	-	5
Razem		30	24	2	56

3.0. Stan zachowania alei.

Analizując szkic sytuacyjny alei oraz więźbę sadzenia drzew określono ilość wypadłych drzew na 11 sztuk, co stanowi około 16 % ogólnej ilości drzew w alei. Ogólnie można stwierdzić, że stan zachowania alei jest dobry.

Szeroka droga gospodarcza biegnie między lipami umożliwia w miarę bezkolizyjny przejazd maszyn i innych pojazdów mechanicznych.

4.0. Rola obiektu w krajobrazie.

Wysokie lipy rosnące w alei wprowadzają wraz ze zwartym drzewostanem parkowym istotny element w górskim krajobrazie podnóża Gór Stożkowych.

III. WNIOSKI I WYTYCZNE.

1. W opracowaniu ewidencyjnym aleję wraz z parkiem objęto ochroną konserwatorską.

Do rejestru pomników przyrody należy wpisać lipę drobnolistną której charakterystykę wymienioną podano na szkicu sytuacyjnym oraz w opisie inwentaryzacyjnym.

2. Wytyczne w sprawie ochrony i gospodarki drzewostanem w alei.

W ramach cięć pielęgnacyjno-sanitarnych należy obciąć uschnięte gałęzie i konary w koronach drzew. Uszkodzenia drzew spowodowane próchnicą należy poddać zabiegom chirurgicznym polegającym na zeszkrobaniu próchnicy do żywego drewna oraz zabezpieczeniu ran przed dalszą zgnilizną preparatami chemicznymi typu Funabeu-3, smołą sadowniczą lub xylanitem destylowanym. Rany po ściętych gałęziach i konarach po odpowiednim uformowaniu należy zabezpieczać farbą emulsyjną. Całokształt prac pielęgnacyjnych powinien być nadzorowany przez fachowca z dziedziny dendrologii i leśnictwa.

1. Ratno Dolne. Stylowa kapliczka znajdująca się na skraju alei w zabudowie folwarcznej.

2. Ratno Dolne. Początek alei w pobliżu szosy.

3. Ratno Dolne. Fragment alei.

4. Ratno Dolne. Fragment alei w jej środkowej części.

5. Ratno Dolne. Lipy drobnolistne rosnące w alei.

6. Ratno Dolne. Pomnikowe i okazowe lipy rosnące w alei.

SZKIC SYTUACYJNY

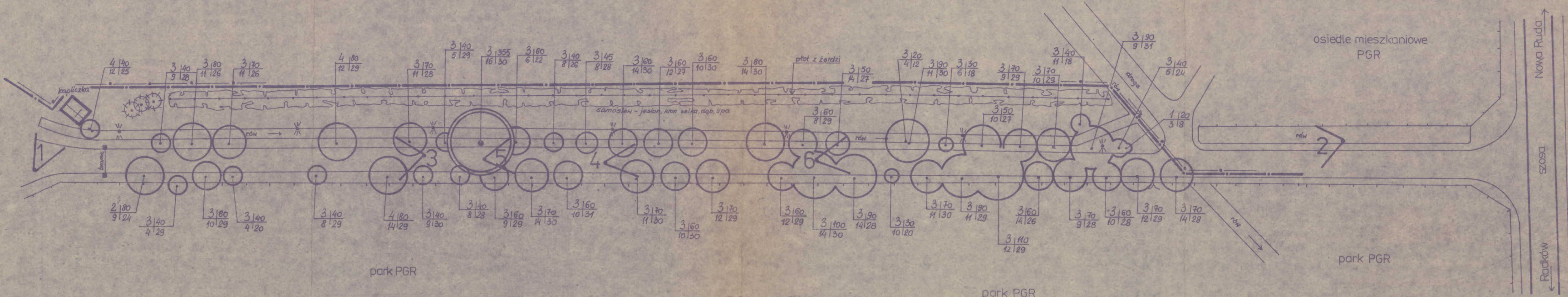

RATNO DOLNE

pastwisko

podwórze PGR
RATNO DOLNE

OBJAŚNIENIA:

- drzewa liściaste
- drzewa o cechach pomników przyrody
- stan i kier. wyk. zdjęcia fotograf.
- nr gat. wg wykazu / \varnothing pnia (cm) - przy pomnikach obwód pnia / rozpiętość korony (m) / wys. drzew (m)

- granica ochrony układu zabytek założenia
- granica ochrony ekologicznej
- latarnie uliczne

WYKAZ DRZEW

1. ACER PLATANOIDES	— klon pospolity	2
2. ACER PSEUDOPLATANUS	— klon jawor	1
3. TILIA CORDATA	— lipa drobnolistna	48
4. TILIA PLATYPHYLLOS	— lipa szerokolistna	56

EWIDENCJA ALEI ZABYTKOWYCH		rok wykonania 1987	
woj. wrocławskie gm. Radków obwód Ratno Dolne		Opracowali: Pomiary wykonali i skartowali: geodeta - N. Sopotnicki Dendrologia: mgr inż. H. Cieślowski S. Prochocinski	Data i podpis: VII.87 VII.87 VII.87
obiekt: RATNO DOLNE		Nr. dz. 41 pow. 0,27 ha długość alei 300 m.	Nykreditor: J. Tylińska